

55
13

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

ДО
Г-жа Румяна Бъчварова
Заместник министър-председател по коалиционна
политика и държавна администрация и министър на
вътрешните работи

ВЪПРОС

От Стефани Михайлова,
народен представител от ПГ на ГЕРБ

На основание чл. 90, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 92 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасям въпрос
ОТНОСНО: осъществяване на контролната функция на НАОА във Факултета за германско инженерно обучение и промишлен мениджмънт FDIBA към ТУ София

Уважаема госпожо заместник министър-председател по коалиционна политика и държавна администрация и министър на вътрешните работи,

В качеството ми на член на Комисията по образованието към 43-тото Народно събрание бях уведомена от студенти за редица проблеми във Факултета за германско инженерно обучение и промишлен мениджмънт FDIBA към ТУ София. Част от тези студенти са учили в Германия и са поразени от разликата с висшето образование там. Като хора с активна позиция те са инициирали среща с ръководството на факултета и са изложили проблемите, но осезаемо подобрене не са отбелязали. В крайна сметка някои от тези студенти са преценили, че няма смисъл да продължават обучението си в този факултет при това качество на образованието. Според тях броят на отказалите се по тези причини техни колеги продължава да расте.

В настоящия въпрос аз само маркирам основните проблеми, които ми бяха поставени, а в Приложения са предоставени множество конкретни случаи, с които студентите подкрепят твърденията си.

Съществени дефекти младите хора откриват в качеството на обучението по същество. Според тях:

- Част от материалите, по които се преподава от българските преподаватели, са остарели и се нуждаят от осъвременяване;
- Обучението във факултета се провежда на немски език, но някои от българските преподаватели не го владеят говоримо на ниво, достатъчно за преподаване в университет. Правят недопустими граматически грешки и произношението им има необходимост от подобрене.

Доста проблеми бяха споделени с мен и по отношение на изпитите. Някои от тях по думите на студентите са:

- По време на някои от изпитите открито се пренисва, като някои от българските преподаватели, дори заявяват в прав текст, че им е казано да „пуснат“

- студентите. Това важи в пълна сила за изпитите, материалите за които са изготвени от немските преподаватели и са на високо ниво. По-голяма част от българските студенти не са в състояние да се справят с такъв изпит, ако не преписват, и затова им се дава тази възможност. Съответно тези студенти получават един ден българо-немска диплома, а нивото им както на владеене на немски език, така и на специализирани знания не отговаря на нивото на немските университети. Този факт сам по себе си уронва престижа и авторитета както на ТУ София, така и на българското висше образование;
- Не са ясно дефинирани критериите за явяване на изпит и поставяне на оценка (% правилни отговори);
 - Липсва писмено оповестяване на регламента за повторно явяване на изпити, а „неофициалният“ регламент не се прилага от всички служители в университета;
 - При провеждане на изпити не се спазват предварително обявените часове и обявената продължителност и съответно неправомерно се съкращава времето за писмен изпит на някои студенти;

Много проблеми има **в организацията на учебния процес**, която може да бъде определена най-малкото като небрежна, например, по думите на младите хора:

- Студентите нямат навременна информация за броя на изпитите за всеки семестър – съответната информация на сайта на университета не се актуализира, а обявеното при записване число се оказва съвсем различно от реалното;
- Липсва ясен план на лекциите през семестрите, което, особено в съчетание с липсата на ангажимент за своевременна комуникация, създава сериозни затруднения за студентите, особено за работещите;
- При отсъствие на лектор и отмяна на съответната лекция администрацията не уведомява студентите – нито предварително, макар че в днешния ден това напълно елементарно и рутинно може да стане чрез email, SMS и т.н., нито дори чрез най-проста бележка в залата. И се случва студентите да чакат 30-40 минути, докато се разбере, че лекция няма да има. А обучението е насочено и към работещи хора и би трябвало на ръководството на Факултета да е пределно ясно, че част от студентите работят и особено за тях времето е много ценно и те полагат сериозно усилия, за да организират деня си така, че да посетят лекциите;
- **Насрочването на лекции и изпити не се съгласува с неработните дни за университета, през които сградата е затворена.** Има случаи в дни, които са обявени официално за национален празник или за неработни за университета и в които сградата на факултета е заключена със заповед, да се насрочват лекции и изпити.

Всеки от тези проблеми сам по себе си може да не изглежда толкова важен, но разглеждани като цяло, те са показателни за **отношението към студентите**. Според студентите слабостите в организацията на учебния процес са само част от цялостното отношение към тях – за разлика от германските си колеги, които показват уважение, зачитане и осъзнаване на важността на двете страни в отношенията преподавател-студент, **повечето български преподаватели чрез цялото си поведение демонстрират в една или друга степен високомерие и пренебрежение.**

Подобно впечатление се подкрепя и от факта, че по думите на студентите българските преподаватели и най-вече администрацията на университета не полагат никакви усилия, за да им предоставят възможност за адекватна текуща комуникация – тоест, за разлика от германските си колеги българските преподаватели не дават предварително нито телефон, нито e-mail за връзка, нито пък определят дати и часове за консултации. Това се отнася дори за заместник-декана, към която, естествено, възникват многобройни текущи въпроси.

В някои случаи ръководството на университета не показва адекватно отношение и към самите преподаватели. За съжаление немски преподаватели в неформални разговори със студентите се оплакват от неуважително отношение и организационни неуредици по отношение на тях:

- Програмата на преподавателите не винаги се съобразява с неработните дни и с други предварително определени учебни ангажименти на студентите.
- При отмяна на лекции по независещи от лектора причини има случаи, в които администрацията на университета (по-специално – заместник-деканът) не уведомява и самите преподаватели
- Не винаги се зачитат изискванията на преподавателите за осигуряване на оптимални условия за работа им

Всички тези проблеми и особено конкретните примери, с които те бяха илюстрирани (и част от които съм изложила в Приложението), ме разтревожиха, още повече, че става въпрос за Техническия университет в София, който е едно от висшите училища с добро име. Щом това се случва в един от добрите ни университети, можем да направим много безрадостен извод за положението в другите висши училища,

Според чл.11 от Закона за висшето образование специализиран държавен орган за оценяване, акредитация и контрол на качеството на дейностите на висшите училища е Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) към Министерския съвет. Тя осъществява следакредитационно наблюдение и контрол върху способността на институцията и на нейните основни звена и филиали да осигуряват високо качество на образованието и научните изследвания чрез вътрешна система за оценяване и поддържане на качеството.

Във връзка с всичко изложено дотук считам, че имам основание да задам следните въпроси:

Осъществяван ли е от НАОА следакредитационен контрол на Факултета за германско инженерно обучение и промишлен мениджмънт FDIVA към ТУ София, какви са констатациите и препоръките и какви мерки могат да бъдат приложени, за да се решат посочените проблеми?

С каква честота НАОА извършва следакредитационните проверки на висшите училища изобщо и отчитат ли се при тези проверки в достатъчна степен мненията на студентите и организационните аспекти на учебния процес.

Моля отговорът на въпроса ми да бъде писмен.

София, 12.06.2015г.

С уважение
Народен представител

ПРИЛОЖЕНИЕ – конкретна информация по изложените във въпроса проблеми

Примери за остарели учебни материали:

- в учебниците по „Икономически немски“ се изучават и коментират германската марка, която не е в употреба от 2001г., и чекове, които не се употребяват в Европа;
- нужна е актуализация на материала по Информатика;

Преподаватели, които не владеят немски на ниво, достатъчно за преподаване в университет:

- Ц. Димитрова - Микроикономика,
- П. Димитрова - Информатика,
- Ц. Гергова - Икономически немски
- Преподавателката по статистика откровенно споделя със студентите, че не знае добре немски но са я „помолили“ да преподава, защото няма кой друг, съответно лекцията се провежда на български.

Липсва ясен регламент за повторно явяване на изпити

От декана г-н С. С. студентите са разбрали, че имат право на максимум 3 явявания по определена дисциплина, като за опит се брой всяка насрочена дата, без значение дали студентът се е явил или не, неявяване на изпит се смята за неуспешен опит, а след 3 неуспешни опита следва прекъсване за една година. От друга страна секретарката на университета г-жа Д. С. им е казала, че когато студент не се яви на изпит по собствено желание или по уважителни причини или бъде скъсан, в реалната практика в досието му се записва „неположен изпит“ и това по никакъв начин не влияе на броя на оставащите опити. Това фактически означава, че даден студент може да се явява само на изпити, за които е подготвен, а на останалите да се яви в удобен за него момент, без това да се отразява на броя опити, които има. Секретарката на факултета не желае да получава болничен лист или какъвто и да е друг документ, доказващ неявяване по уважителни причини, тъй като неявяването не се записва никъде.

При провеждане на изпити не се спазват предварително обявената продължителност и обявените часове

Например писменият изпит по Счетоводство първа част - Rechnungswesen 1 (преподаван от немски преподавател - С. Димитрова) е планиран за 03.02.2015 г от 18 до 20 часа с квестор по време на изпита заместник декана И. Н. Я. Реално обаче изпитът е започнал към 17:40, тъй като е имало студенти, дошли по-рано, и което по-важно – приключил е към 19:40. А тези, които са дошли в 18 часа, съвсем неправомерно са имали 20 минути по-малко за работа;

Липсва навременна информация за броя на изпитите за всеки семестър

Конкретен пример – при очаквани 4 изпита и 4 текущи оценки за подготвителна година на специалност „Стопанско управление“ през зимен семестър на учебната 2014/2015 година студентите реално е трябвало да се явят на 7 изпита. В отговор на тяхната реакция ръководството на факултета е дало несъстоятелното обяснение, че текущата оценка всъщност е изпит, за който има възможност да бъде положен извън сесията.

Липсва план на лекциите през семестрите. По-конкретно:

- Текущата практика е програмата да се предоставя на студентите седмица за седмица или максимум 2 седмици напред на груповия e-mail адрес, което поставя работещите студенти в невъзможност да планират времето си;

- Втори семестър на подготвителната година за магистри „Стопанско управление“ и „Индуриален мениджмънт“ на немски е започнал седмица по-рано, без това да е обявено официално. Студентите просто са получили е-мейл с програма за тази седмица.
- 3 месеца след началото на втория семестър на подготвителната година все още не е обявено кои точно дисциплини ще се изучават по време на летния семестър и какъв ще е броят на изпитите.
- Неочаквано през целия месец март и до средата на април на текущата учебна година не са насрочени лекции.
- По време на втория семестър по един от предметите студентите участват в определен ден и час в online семинар, който е със задължителен характер. По същото време им се насрочват и лекции в сградата на университета.

Пропуски при насрочването на лекции и изпити – в частност, не се отчитат неработните дни за университета, през които сградата е затворена.

Пример: На вратата на сградата на факултета е поставена Заповед N 1420 от 27.04.2015, според която във връзка с официалните празници – Деня на труда и на международната работническа солидарност и Дена на храбростта на Българската армия, сградата ще бъде заключена от 18:00ч. на 30.04.2015 (четвъртък) до 06:00 на 07.05.2015 (четвъртък). Портриерът е инструктиран да заключи сградата в 18:00ч на 30.04.2015. Въпреки това:

- Има лекции по Entrepreneurship и Interkulturelle Kommunikation, насрочени именно за 18:00ч. на 30.04. В канцеларията секретарката не отговаря на телефонни обаждания, както и заместник декана И Н -Я . Студент успява да се свърже с преподавателката по ИК на личния ѝ мобилен телефон, която казва, че лекции ще има и отива лично да говори с портиера да не заключва университета. Повечето студентите не отиват поради заповедта на вратата, а лекцията се провежда.
- За 04.05 има насрочен изпит.

Липса на адекватна текуща комуникация с ръководството на университета и в частност – със заместник-декана И Н -Я, към която студентите имат и административни въпроси. В случаите, когато студенти задават въпрос към нея на общата електронна поща, често получават неразбираеми отговори, в които дори няма пълни изречения, а само откъслечни фрази - дори когато се отнася за съдържание на изпити. Опитите за свързване с нея по телефона са в повечето случаи безрезултатни. Студентите проактивно молят преподаватели да предоставят лични мобилни телефони за връзка и тези, които са склонни да дадат личен телефон, биват безпокоени за голяма част от административните въпроси.

Програмата на преподавателите не винаги се съобразява с неработните дни и с други предварително определени учебни ангажименти на студентите. Например, през май 2015 г. за 3 дни с конкретни дати се кани гост преподавател от Германия (г-жа J), като единият от тези дни е официален празник (Гергьовден), а на следващия всички студенти задължително трябва да участват в регулярен online семинар по съвсем друга тема. Немската преподавателка изразява възмущение и разочарование от организацията на работата в България.

В някои случаи администрацията на университета (по-специално – заместник-деканът) не уведомява и самите преподаватели, че лекцията им е отменена. Конкретен пример: има обявена лекция по Статистика, но преподавателката доц. д-р Л Т не е информирана. Втори подобен случай с нея - тя се обажда предварително в канцеларията да пита кога има лекции и ѝ се казва, че трябва след 1 час

да е в университета. Преподавателката прави невъзможното, за да се придвижи от Витоша до София, да вземе материали и да преподава на студентите, като в този случай говорим за преподавател в преклонна възраст.

Не винаги се зачитат изискванията на преподавателите за осигуряване на оптимални условия за работа им – например преподавателката по статистика доц. д-р Л. Томазова в пенсионна възраст и желае да преподава в стая с черна дъска, тъй като ѝ е изключително трудно предвид напредналата ѝ възраст да пише на бяла дъска с маркер. Секретарката на факултета всеки път разпределя лекциите в стая с бяла дъска, въпреки че се провеждат вечер след 17:00ч. и по-голямата част от сградата е празна. Тъй като желанието на преподавателката не е взето предвид, тя почти всеки път заедно с първите дошли студенти се премества в свободна по това време стая с черна дъска и това заедно с коментара ѝ за поредното несъобразяване с единственото ѝ желание сумарно отнема началото на лекциите с 30 минути